

תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW

NCJW WOMEN AND GENDER STUDIES PROGRAM

לימודי התואר הראשון

כללי

התכנית נלמדת במסגרת בין-פקולטטית, המשלבת שלוש פקולטות: רוח, אמנויות, חברה. התכנית נלמדת במסלול דו-חוגי לצד חוג דיסציפלינרי נוסף (ולא לצד תכנית רב-תחומית או בין-תחומית), ומתוכננת להימשך שלוש שנים (סה"כ 60 ש"ס).

התכנית נתמכת ע"י האירגון האמריקני "מועצת נשים יהודיות - ארה"ב" - NCJW (National Council of Jewish Women). התכנית מציעה מלגות מתרומת NCJW לפורום ללימודי נשים.

מטרת התכנית

בתכנית זו מוצגים לימודי נשים ומגדר בתחומים מגוונים ומנקודת מבט ביקורתית. היסטוריה, פילוסופיה, סוציולוגיה, תולדות האמנות, משפט, פוליטיקה, קולנוע, ספרות, חינוך, פסיכולוגיה - ועוד - כל אלה נלמדים תוך בחינה ביקורתית של הנחות היסוד המדעיות שלהם, ותוך שילוב לימודי נשים ומגדר ואלטרנטיבות פמיניסטיות להמשגה ולתיאור מדעי. התכנית בנויה על תשתית רחבה של תאוריות פמיניסטיות, ועל מגעיהן עם תאוריות בתחומים קרובים. במוקד הדיון עומדות שאלות של מקומן ותפקידן של נשים, כמו-גם של מיעוטים לאומיים, אתניים, דתיים, גזעיים, סוציו-אקונומיים ומיניים; שאלות על צורות ייצוגם של אלה בתרבות; שאלות על אודות האופן שבו הדיון בשוליים החברתיים משנה את צורת החשיבה אודות התרבות בכלל; ושאלות על המושג 'גבריות' במכלול היבטיו וזיקותיו.

תכנית לימודי נשים ומגדר מניחה כי בכל התחומים המדעיים נעלם במידה זו או אחרת הייצוג השיוויוני של נשים: על דעתן, על עולמן, על קולן - כל אלה הודרו מן השיח שעניינו "בני אדם" באשר הם. ממילא משתמע שבתכנית יש גם התייחסות לגורמים להעלמה זו, דהיינו למושגים הקשורים ביחסי כוח ושליטה. התכנית מתייחסת להיבטים שונים של מיעוט-הייצוג הזה, מנתחת את סיבותיו והקשריו ואת הדרכים בהן התמודדו נשים ומיעוטים שונים עם מיקומם השולי, תוך הצעת סדר יום מחשבותי, אינטלקטואלי ומחקרי, אלטרנטיבי. הדיון הפמיניסטי בנשיות מעלה ממילא מחשבות חדשות על היווצרות, ייצוג והשתנות של תפישת הגבריות, על תפישת היחסים בין המינים ועל הדינאמיות שבהגדרות המגדריות.

דרישות רישום וקבלה

מלבד תנאי הקבלה האוניברסיטאיים הכלליים (עברית, אנגלית) נדרש ציון התאמה 530 ומעלה. תנאי הקבלה לתלמידים ותיקים (בעלי השכלה אקדמית באחת מן התכניות הקיימות ללימודי נשים ומגדר) - לפי החלטת ועדת ההוראה של התכנית. ועדת הקבלה של התכנית תדון בפניותיהם של תלמידים בעלי רקע אקדמי אחר או בעלי נתונים מיוחדים.

הכרה בלימודים קודמים

לתלמידים שלמדו במסודות אקדמיים מוכרים קורסים מתאימים לתכנית לימודי נשים ומגדר, יציגו את תעודותיהם לוועדת הקבלה של התכנית. ועדות ההוראה והקבלה יקבעו את הזכאות להכרה ואת היקפה, בכפוף לתקנון האוניברסיטה.

מלגות

התכנית מציעה מלגות לתמיכה בתשלום שכר הלימוד. המלגות מוענקות ע"י מועצת נשים יהודיות - NCJW - באמצעות הפורום ללימודי נשים.

טפסי בקשה למלגות תמיכה של דקאנט הסטודנטים מצויים בדיונון ולאחר מילויים יש לשלוח אותם למזכירות התכנית.

התואר וציון הגמר

התואר שיוענק למסיימי התכנית הוא: "בוגר אוניברסיטה בתכנית לימודי נשים ומגדר" – "B.A. in Women and Gender Studies".

התואר יוענק לתלמידים שסיימו לימודיהם גם בחוג נוסף (במסלול דו-חוגי).

ציון הגמר יחושב כדלקמן:

20%	ציוני שעורי המבוא (קורסי ליבה)
50%	ציוני קורסי ההקבצים (למעט סמינריונים)
30%	ציוני הסמינריונים

לימודי התואר השני

תלמידים בעלי זכאות לתואר ראשון המעוניינים להתמחות בלימודי נשים ומגדר במסגרת לימודיהם לתואר השני באחד מחוגי האוניברסיטה, יפנו ליועצי התכנית ויקבלו עזרה באיתור קורסים מתאימים להתמחות בלימודי נשים ומגדר. מורי התכנית יציעו את עזרתם לתלמידים הכותבים חיבורי גמר לתארים מתקדמים בתחום לימודי נשים ומגדר בחוגי האוניברסיטה.

אתר אינטרנט: מידע על אודות התכנית תמצאו בכתובות אלה:

<http://spinoza.tau.ac.il>

http://spinoza.tau.ac.il/hci/dep/e_ind.html

בשתי הכתובות יש לבחור בין החוגים את: NCJW Women & Gender Studies Program

דאר אלקטרוני: כתובת התכנית לפניות wgsp@post.tau.ac.il

מבנה תכנית הלימודים

התלמידות והתלמידים בתכנית חייבים להשתתף בכל קורסי הליבה (8 ש"ס) של התכנית עד תום השנתיים הראשונות ללימודיהם - ולפחות בשניים מהם בשנה הראשונה.

במקביל ישתתפו תלמידי התכנית בשלושת מסלולי הלימודים (רוח, אמנויות, חברה), שניים מהם מורחבים (22 ש"ס כל אחד, כולל סמינריון אחד בכל מסלול) ואחד מצומצם (8 ש"ס ללא סמינריון). את המסלול השלישי, המצומצם, ניתן להמיר במסלול אישי לפי החלטת וועדת ההוראה [פירוט להלן].

בשעת הכנת מערכת הלימודים, על התלמידים לברר את פרטי הקורסים בעזרת ידיעון מיוחד של התכנית - "חוברת התכנית ללימודי נשים ומגדר", שתפורסם לקראת הייעוץ, ובעזרת ידיעוני הפקולטות המתאימות.

א. קורסי ליבה - חובה בשנים א'-ב' (לפחות שני קורסים בשנה א')

בקורסי הליבה של התכנית מוצגת פנורמה מקיפה של תולדות מיקומן וייצוגן המישיני של נשים (תרבות ותאוריה, היסטוריה, אסתטיקה, אמנות וסוציולוגיה). כן מוצגות בקורסי הליבה תאוריות פמיניסטיות מגוונות, המניחות תשתית של חשיבה ושל מחקר להבנת התופעה ובמטרה להציע חשיבה ומחקר פלורליסטיים ורב-תרבותיים.

1.	מבוא להיסטוריה של נשים ומגדר בעת החדשה: 1500-2000	2	ש"ס
2.	מגדר ופוליטיקה: סוציולוגיה של מגדר ונשים (בפועל 3 ש"ס)	2	ש"ס
3.	בין המינים: תאוריות פמיניסטיות עכשוויות	2	ש"ס
4.	בגוף אשה: אסתטיקה פמיניסטית	2	ש"ס
	סה"כ	8	ש"ס

ב. שלושת מסלולי התכנית

כל התלמידים ישתתפו בשלושת המסלולים (רוח, אמנויות, חברה), שניים מהם - לפי בחירת התלמידים - במתכונת מורחבת ("מסלול מורחב") ואחד מהם - לפי בחירת התלמידים - במתכונת מצומצמת ("מסלול מצומצם").

המסלולים מתוארים להלן במבנה הכללי בלבד: סדר לימודים, סוג הקורסים, מניין השעות. הדרכה מפורטת, תנאי השתתפות ודרישות קדם - ראו בידיעון התכנית "חוברת התכנית ללימודי נשים ומגדר". בחוברת זו יצויינו דרישות הקדם לקורסים השונים, ובמיוחד אלה הנוגעות לסמינריונים.

1. מסלול רוח מורחב [כולל סמינריון] - 22 ש"ס

במסלול מדעי הרוח מורחב יש לבחור באחת מארבע ההתמחויות הר"מ (ספרות, היסטוריה, תאוריה ופילוסופיה, כללי).

בכל ההתמחויות יש תרגיל קריאה מודרכת (חובה) שלא ייערך בתשס"ב.

התמחות ספרות

מבוא לתאוריה ופילוסופיה פמיניסטיות	2 ש"ס
מבואות התמחות (סיפורת, שירה)	8-6 ש"ס
קורסי בחירה	10-8 ש"ס
סמינריון	4 ש"ס
סה"כ	22 ש"ס

הערות:

- את מבואות ההתמחות (מבוא לסיפורת - שיעור ותרגיל או מבוא לשירה - שיעור ותרגיל) אפשר לבחור מהחוג לתורת הספרות הכללית או מהחוג לספרות עברית.
- הסמינריון יותאם לקורסי מבואות ההתמחות (למשל, מי שלמדו מבוא לסיפורת לא יוכלו לכתוב סמינריון בשירה ולהיפך) ו/או לקורסים מתאימים שנלמדו בחוג השני של התלמידים.

התמחות היסטוריה

מבוא לתאוריה ופילוסופיה פמיניסטיות	2 ש"ס
מבואות התמחות	8 ש"ס
קורסי בחירה	8 ש"ס
סמינריון	4 ש"ס
סה"כ	22 ש"ס

הערות:

- מבואות ההתמחות הם: "חברה משטר תרבות" במאה ה-20 או במאה ה-19, ועוד תרגיל "חברה משטר תרבות" בכל תקופה אחרת מן החוג להיסטוריה כללית או תרגיל מתאים מהחוג לתולדות עם ישראל - סה"כ 8 ש"ס.
- הסמינריון יותאם לקורסי מבואות ההתמחות ו/או לקורסים מתאימים שנלמדו בחוג השני של התלמידים.

התמחות תאוריה ופילוסופיה

מבוא לתאוריה ופילוסופיה פמיניסטיות	2 ש"ס
מבואות התמחות מהחוג לפילוסופיה	4 ש"ס
מבוא לתאוריה ולבקורת של התרבות	4 ש"ס
קורסי בחירה	8 ש"ס
סמינריון	4 ש"ס
סה"כ	22 ש"ס

הערות:

- מבואות התמחות מהחוג לפילוסופיה - שניים מקורסי המבוא בחוג לפילוסופיה: מבוא לפילוסופיה יוונית, מבוא לפילוסופיה חדשה, מבוא לאסתטיקה, מבוא לפילוסופיה של הדת, מבוא למטפיזיקה, מבוא לפילוסופיה פוליטית, מבוא לפילוסופיה של המדע, מבוא לפילוסופיה של השפה, מבוא לתורת המוסר - סה"כ 4 ש"ס.
- מבוא לתאוריה ובקורת של התרבות - מן החוג לתורת הספרות הכללית - 4 ש"ס, ללא תרגיל.

התמחות רוח כללי מורחב (מותנה באישור יועצת המסלול)

מבוא לתאוריה ופילוסופיה פמיניסטיות	2 ש"ס
מבואות וקורסי בחירה (לפי ייעוץ בלבד)	16 ש"ס
סמינריון	4 ש"ס
סה"כ	22 ש"ס

הערה:

- מבואות וקורסי בחירה ייבחרו במיגוון של תחומים, ובלבד שלא ימנעו קבלה לסמינריון. יש להקפיד על מילוי דרישות קדם מינימליות לסמינריון.

מסלול רוח מצומצם

מבחר של קורסי בחירה מחוברת התכנית שאין להם דרישות קדם 8 ש"ס

2. מסלול אמנויות מורחב [כולל סמינריון] - 22 ש"ס

במסלול אמנויות יש לבחור באחת מארבע ההתמחויות הר"מ (תולדות האמנות, אמנות התיאטרון, קולנוע וטלוויזיה, רב-תחומית).

בהתמחויות תולדות האמנות, אמנות התיאטרון, קולנוע וטלוויזיה, ניתן לבחור מתוך 10 ש"ס קורסי הבחירה עד 4 ש"ס מתוך התכניות האחרות במסלול אמנויות.

הכניסה לסמינריון מותנית בתחום ההתמחות המתאים שנלמד כאן או בחוגם השני של התלמידים.

בכל ההתמחויות יש תרגיל קריאה מודרכת (חובה) שלא יערך בתשס"ב.

התמחות בתולדות האמנות

שנה א'	מבוא לאמנות מודרנית (שעור)	4	ש"ס
	תרגיל באמנות מודרנית	4	ש"ס
שנים ב'-ג'	קורסי בחירה	10	ש"ס
שנה ג'	סמינריון	4	ש"ס
	סה"כ	22	ש"ס

הערות:

א. מי שלמד מבוא לאמנות מודרנית במסגרת אחרת יוכל לבחור במבוא תקופתי אחר.

ב. דרישת קדם לסמינריון: מבוא תקופתי או שעור בתקופה שבה עוסק הסמינריון.

התמחות באמנות התיאטרון

שנה א'	ממבואות החוג לאמנות התיאטרון - לפי יעוץ	8	ש"ס
שנים ב'-ג'	קורסי בחירה – שעורים ופרוי"סים - לפי יעוץ	10	ש"ס
שנה ג'	סמינריון	4	ש"ס
	סה"כ	22	ש"ס

הערה:

דרישת קדם לסמינריון: השתתפות בשעור מבוא מתחום תואם.

התמחות בקולנוע וטלוויזיה

שנה א'	ממבואות החוג לקולנוע וטלוויזיה - לפי יעוץ	8	ש"ס
שנים ב'-ג'	קורסי בחירה - שעורים ופרוי"סים - לפי יעוץ	10	ש"ס
שנה ג'	סמינריון	4	ש"ס
	סה"כ	22	ש"ס

הערה:

דרישת קדם לסמינריון: השתתפות בשעור מבוא מתחום תואם.

מסלול אמנויות רב-תחומי מורחב

שנה א'	מבוא לאמנות מודרנית (שעור)	4	ש"ס
	תרגיל באמנות מודרנית	4	ש"ס
שנים ב'-ג'	קורסי בחירה (שעורים ופרוי"סים לפי יעוץ)	10	ש"ס
שנה ג'	סמינריון	4	ש"ס
	סה"כ	22	ש"ס

הערות:

א. את קורסי הבחירה והסמינריונים ניתן לבחור מכל ההתמחויות באמנות.

ב. דרישת קדם לסמינריונים: מבוא או שעור בחירה בנושא או בתקופת הסמינריון.

מסלול אמנויות מצומצם

מבחר של קורסי בחירה מחוברת התכנית שאין להם דרישות קדם 8 ש"ס

3.ב מסלול חברה מורחב [כולל סמינריון] - 22 ש"ס

מבוא לסוציולוגיה - שיעור ותרגיל	4	ש"ס
מבוא לאנתרופולוגיה - שיעור ותרגיל	4	ש"ס או : אחד
ממבואות מדע המדינה		
קורסי בחירה (כולל, לפי הצורך : קורס בשיטות מחקר)	10	ש"ס
סמינריון	4	ש"ס
סה"כ	22	ש"ס

הערות:

- א. אם הקורסים "מבוא לסוציולוגיה", "מבוא לאנתרופולוגיה"/אחד ממבואות מדע המדינה, "שיטות מחקר", נלמדים במסגרת החוג השני של התלמידים, אפשר לבחור בקורסי מבוא חלופיים מן הפקולטה למדעי החברה או בקורס בחירה נוסף.
- ב. מכיוון שבמסלול זה יש קורסים שהיקפם 3 ש"ס (ולא 4/2 ש"ס) - תתקין ועדת ההוראה את המניין הכולל של שעות הלימוד במסלול חברה (מורחב או מצומצם) בהתאמה לחובות התכנית.
- ג. במסלול זה יש תרגיל חובה בקריאה מודרכת: מתודולוגיה של מחקר פמיניסטי - 2 ש"ס - שלא ייערך בתשס"ב.

מסלול חברה מצומצם

מבחר של קורסי בחירה מחוברת התכנית שאין להם דרישות קדם 8 ש"ס

ג. מסלול אישי – מצומצם

8 ש"ס

מסלול זה מיועד לתלמידים מצטיינים המבקשים ללמוד קבוצת קורסים סביב נושא מלכד במקום מסלול מצומצם ברוח או באמנויות או בחברה. בקשה להתקבל למסלול זה יש להגיש לוועדת ההוראה של התכנית רק לאחר תום שנת לימודים מלאה בתכנית ולאחר סיום כל קורסי הליבה. הרכבת תכנית הלימודים במסלול זה תיעשה עם יועצות התכנית. מסלול זה כולל כתיבת חיבור גמר השקול לעבודה סמינריונית.

סגל התכנית

ראש התכנית	-	פרופ' חנה נוה
יועצת התכנית	-	ד"ר אורלי לובין
יועצת מסלול רוח	-	פרופ' בילי מלמן
יועצת מסלול אמנויות	-	ד"ר רות מרקוס
יועצת מסלול חברה	-	פרופ' חנה הרצוג

מזכירת התכנית – גבי שולה אוריאלי

מזכירות התכנית: בניין רוזנברג, קומה ב', טל': 6409424

קבלת קהל: ימים א', ג', ד' שעות 10:00-13:00

יום ב' שעות 13:00-15:00